

West-Vlaanderen is de tweede grootste shoppingprovincie

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

Met 11.300 winkels waarvan er bijna 9.000 zelfstandig worden uitgebaat, is West-Vlaanderen de provincie van de handelaars bij uitstek. Het provinciebestuur lanceert het provinciale initiatief BIZ West om handelaars met innovatieve ideeën een duwtje in de rug te geven.

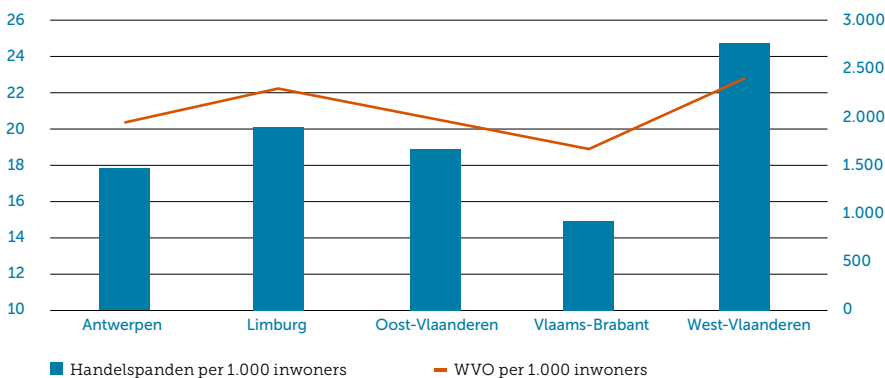
West-Vlaanderen is met 28.991 handelspanden (waarvan circa 11.300 kleinhandelszaken) de tweede grootste shoppingprovincie in Vlaanderen, na Antwerpen met 32.625 locaties. Het aanbod aan handelszaken en winkelvloeroppervlakte per 1.000 inwoners is in de kustprovincie ook in 2018 nog altijd het hoogste van alle Vlaamse provincies (zie figuur 1).

Dat blijkt uit de vernieuwde **Feitenfiche Detailhandel die POM West-Vlaanderen en Ondernemerscentra West-Vlaanderen (OC West)** samen met de andere Vlaamse provincies voor het vijfde jaar op rij voorstellen. Met deze fiche voor detailhandel krijgt elke gemeente zicht op de gegevens over detailhandel per winkelgebied. Waar zijn er welke winkels, hoe groot zijn ze en in

welke branche zijn ze onder te verdelen? Daarnaast worden ook de koopstromen weergegeven: uit welke gemeenten komen consumenten en waar gaan de eigen bewoners precies winkelen? De Feitenfiche Detailhandel plukt deze cijfers voornamelijk uit het databestand van onderzoeksbureau Locatus, dat al sinds 2008 intensieve terreinverkenningen doet naar de situatie en evolutie bij de handelspanden in Vlaanderen.

Figuur 1. Aantal handelspanden en WVO per 1.000 inwoners (2017)

Bron: Locatus, Provincies in Cijfers. Verwerking: POM West-Vlaanderen

Tabel 1 toont de evolutie in het aantal en de verschillende types van handelspanden in de jongste tien jaar. Het totaal aantal handelspanden viel in gans Vlaanderen tussen 2008 en 2018 terug van 127.620 naar 123.444, dat zijn er ruim 4.000 minder (-3,4%). Die terugval situeert zich vooral in de segmenten **detailhandel en horeca**. Kleinere categorieën zoals diensten en handelszaken gericht op ontspanning zijn dan weer in opmars.

Tabel 1. Aantal & type handelspanden in Vlaanderen, evolutie 2008-2018

Type handelspand	Antwerpen 2008	Antwerpen 2018	Limburg 2008	Limburg 2018	Oost-Vlaanderen 2008	Oost-Vlaanderen 2018	Vlaams-Brabant 2008	Vlaams-Brabant 2018	West-Vlaanderen 2008	West-Vlaanderen 2018	West-Vl. Evolutie 2008-2018
Detailhandel s.s.	14.395	12.501	7.085	6.084	12.569	10.698	6.883	5.801	13.349	11.278	-2.071
Horeca	7.304	7.047	3.539	3.345	6.187	5.784	3.816	3.506	6.858	6.357	-501
Cultuur	451	419	143	141	282	286	184	132	361	400	39
Transport en brandstoffen	1.871	1.793	1.102	1.243	1.853	1.918	1.348	1.281	1.804	1.784	-20
Ontspanning	385	571	139	324	371	485	137	293	391	418	27
Diensten	7.233	6.966	3.682	4.219	6.452	6.478	3.950	4.063	6.617	6.320	-297
Leegstand	2.162	3.328	1.099	1.846	1.262	2.421	742	1.480	1.614	2.434	820
Totaal	33.801	32.625	16.789	17.202	28.976	28.070	17.060	16.556	30.994	28.991	-2.003

Bron: Locatus, Provincies in Cijfers. Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Een bekend fenomeen is de toenemende **leegstand** van handelspanden vooral in de centrumsteden. In de jongste tien jaar gaat het in gans Vlaanderen over een forse toename van 4.630 (+40%). Als we de situatie geografisch bekijken, dan blijkt dat enkel Limburg een lichte groei kent in het totaalaantal handelspanden. Maar ook daar is het aandeel van de leegstaande locaties in opmars.

Meer cultuur in West-Vlaanderen

West-Vlaanderen gaat mee in de nationale trend van de uitdunning van het aantal handelspanden: van 30.994 naar 28.991, dat zijn er 2.000 minder in tien jaar. Ook hier situeert de afname zich vooral bij de detailhandel en de horeca. Opmerkelijk is dat de kustprovincie in tegenstelling tot de algemene Vlaamse trend (en meer nog dan in Oost-Vlaanderen) in 2018 meer handelszaken herbergt die gericht zijn op **cultuur**: van 361 naar 400, dat is een aanwinst van 39 cultuurtempels in de jongste tien jaar...

Een ander markant gegeven dat naar voren komt uit de jongste Feitenfiche Detailhandel is dat het aandeel van de **ketenwinkels** in de totale winkelpopulatie het laagste is in West-Vlaanderen. Bijna **80%** van de winkelluitbaters in onze provincie, gekend voor haar ondernemerszin, zijn unieke zelfstandigen.

Het detailhandelslandschap in West-Vlaanderen levert een gevarieerde mix op van 38,9% winkels, 21,9% horecazaken en 30,8% commerciële dienstverlening. Bijna de helft (47%) van deze handelspanden bevindt zich in het centrale winkelgebied van de stad of gemeente. Ook voor een problematiek zoals leegstaande handelspanden (gemeten ten overstaan van alle handelspanden) kan West-Vlaanderen (8,4%) betere cijfers voorleggen dan het Vlaamse gemiddelde (9,3%).

Jean de Bethune, voorzitter van POM West-Vlaanderen en OC West: "De Provincie beschouwt kernversterking als de basis voor vitale steden en gemeenten in West-Vlaanderen. Met proactieve en innovatieve acties en maatregelen willen we een voldoende en gevarieerd handelsaanbod blijven aanbieden in de steden en gemeenten, wat op zijn beurt zorgt voor voldoende passage en cliënteel voor de handelaars."

Om dergelijke ondersteuning structureel te kunnen aanbieden, werd **BIZ West** in het leven geroepen. BIZ West staat voor *Business Innovation Zone West-Vlaanderen* en zal volledig de kaart trekken van innovatie in de detailhandel. Inspiratiesessies, bewustmakingscampagnes, begeleidingstrajecten en evenementen gaan onze kernen levendig en krachtiger maken. Dit met betrokkenheid van lokale handelaars en inspraak van handelaarscomités.

Jean de Bethune: "Ook op het vlak van ruimtelijke ordening en vergunningen wordt er vanaf 1 augustus 2018 nog sterker ingezet op een performantere afstemming met de beleidsdomeinen economie, milieu en mobiliteit. Dit om een beter evenwicht tussen het aantal baanwinkels en de handelsconcentratie in het hart van de gemeente te verkrijgen."

De Feitenfiche Detailhandel, met cijfergegevens per stad of gemeente, vind je terug op:

www.provincies.inciifers.be